

Alderen fra 14 til 18 Aar ikke er særlig godt egnet til aandelig Paavirkning. Jeg gjorde opmærksom herpaa i min Tale forleden Dag, men jeg føjede til, at denne Alder er saa fortræffelig til at tilegne sig de rent reale Fag, Regning, Skrivning og Læsning, og hvad andet reelt man kan finde paa. Jeg er ogsaa enig med det ærede Medlem i, at der fra Højskolens Side ikke skal ses paa denne Skole som en Konkurrent, thi jeg er ganske enig med ham i, at denne Skole snarere virker som en Forskole for Højskolen end som en Konkurrent. Det er en Erfaring, vi gør paa vore Skoler, at vi faar mange Elever, som har søgt Undervisning efter Konfirmationsalderen, og som ved den Oplysningstrang, de har faaet gennem denne Undervisning, har faaet Lyst til at faa mere Undervisning.

Jeg vil da slutte, som jeg begyndte forleden Dag, med at sige, at vi ønsker denne Sag fremmet og ønsker, den maa vinde fremad rundt omkring i vort Land. Men vi kan paa ingen Maade gaa med til, at man øver Tvang overfor de unge, og vi kan ikke se, at der kan komme noget sundt og godt ud af en Undervisning, som Lærere er tvungne til at give.

Undervisningsministeren (*Keiser-Nielsen*): Det ærede Medlem, der nu talte, beklagede sig over, at han havde haft svært ved at forstaa mit Foredrag forleden Dag, fordi det var omgivet med saa meget Vat og Uld. Jeg er ikke vis paa, om ikke Vattet og Ulden har været i det ærede Medlems eget Hoved. Jeg skal opfordre det ærede Medlem til, naar han har et lyst Øjeblik, at læse min Tale for at se, om han saa ikke nok kan forstaa den. Jeg tror, den er klar nok. Der er ogsaa det mærkelige ved det, at det ærede Medlem dog havde forstaaet to Punkter i Talen som ganske klare, og det var de to Punkter, hvor han mærkede, der var Enighed mellem ham og mig. Det vil altsaa sige, at naar der er Enighed, synes det ærede Medlem, Udtalelsen er klar, men naar man er uenig med ham, naar man altsaa gaar til den anden Side, synes det ærede Medlem, at det er Vat og Uld. Saadan tror jeg, Sagen hænger sammen.

Jeg har for øvrigt taget Ordet for at gøre et Par reelle Bemærkninger i Anledning af et Par Punkter, der har været fremme i Diskussionen, idet jeg i det store og hele — bortset fra et Par Punkter — kan tiltræde Lovforslaget og ønske

det fremmet, om ikke i Aar, hvad jeg anser for ret vanskeligt, saa ad Aare. Men der blev af det ærede Medlem fra Nørresundby (Nørgaard) vistnok ved en Fortalelse i hans første Foredrag forleden sagt, at der i Vinter havde været 150 Skoler. Der har været 126, hvad jeg ogsaa nævnte i min Tale. 83 Skoler var der i Fjor, og der er 42 nye i Aar. Hvis vi forudsætter, at de 83 er blevet ved, har der altsaa været 125. Men saa er der kommet en fri Skole til, og det er egentlig det, der giver mig Anledning til at tage Ordet igen, fordi jeg ikke nævnte det i min Tale forleden Dag. Ærede Medlemmer vil huske, at der i Aarenes Løb stadig har været kæmpet for, at man ikke skulde overlade denne Sag til Kommunerne alene, men ogsaa give private Adgang til at oprette saadanne Skoler. Under det Pres, der i saa Henseende har været øvet, gik jeg da i Fjor med til, at man skulde give saadanne private Skoleforeninger Ret til at oprette slige Skoler, men holdt paa, at man ikke maatte give dem ganske den samme Stilling som Kommunerne, fordi det stadig har været mit Standpunkt, at man kom videst, naar man fik Kommunerne i Gang med dette Arbejde. Der gaves derfor kun 50 pCt.s Tilskud til saadanne Skolers Oprettelse. Det er første Aar, vi har haft denne Ordning, og der har aabenbart i dette første Aar været meget lidt Trang dertil. Der er indkommet 6 Andragender fra 6 saadanne private Skoleforeninger om at faa anerkendt Undervisningsplaner. Men kun den ene af disse Skoler er kommet i Gang, de andre 5 er ikke kommet i Gang, enten fordi der ikke har meldt sig Deltagere nok eller af andre Grunde, som jeg ikke tør udtale mig om. Det synes altsaa, at der til en Begyndelse ikke har været megen Trang til dette.

Det andet Spørgsmaal, jeg vil udtale mig om, er det, som har været debatteret fra forskellig Side, nemlig om kommunale Læreres og Lærerinders Pligt eller Ikke-Pligt til at undervise i en saadan Ungdomsskole. Det ærede Medlem fra Nørresundby (Nørgaard) har jo angrebet stærkt, at man i § 9 vilde paalægge dem en saadan Pligt. Paalæget i § 9 blev dygtigt og godt forsvaret af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), men jeg tror, at Folkeskolens Lærere og Lærerinder ogsaa efter den nugældende Lovgivning har denne Pligt, nemlig ifølge Anordningen af 1814. I alt Fald maa jeg sige, at det er Juristers Antagelse, at naar man